

KUIDAS

JÄÄDA

ELLU

Bear Grylls

KUIDAS

JÄÄDA

ELLU

ÜLIPÕHJALIK ELLUJÄÄMISJUHHIS IGAKS OLUKORRAKS

Originaali tiitel:
Bear Grylls
How to Stay Alive
Bantam Press 2017

Toimetanud Ene Poll
Kujundanud Villu Koskaru

Copyright © Bear Grylls Ventures 2017
Tõlge eesti keelde © Annika Laas ja Tänapäev, 2018

ISBN 978-9949-85-368-7
www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Suur tänu BG ellujäämis- ja ohutusspetsialistide meeskonnale, kellega olen nii paljudel seiklustel koos töötanud, eriti Scottile, Stanile, Megile ja Dave'ile, kõigi nende praktiliste, leidlike ja uuenduslike piasjade eest, mis aitasid mul selle raamatu kokku panna. Pühendan raamatu meeskonnale, kes on minu kõrval kõik selle läbi elanud ja tunnetanud palju aastaid ja paljudes pärapõrgutes!

**ELLUJÄÄMIS-
OSKUSED**

PÕHITÕED

**KUIDAS
PANNA KOKKU
ELUPÄÄSTVAT
SELJAKOTTI**

Sõjaväes harjud sa kandma raskeid seljakotte, milles on ligi 50 kilo varustust. See ajab su vormi ja teeb tugevaks. Ent elu-
ohtlikus olukorras võib liigse kraami kaasas tassimine hukatuslikuks saada. See aeglustab sind ja kulutab energiat.

Praegusel ajal ekspeditsioonile minnes võtan kaasa nii vähe asju kui vähegi võimalik. Kandes seljas kerget kotti, saad karmil maastikul liikuda kiirelt ja kergelt. Saad jagu ilmastikutingimustest, kui tõuseb torm. Võid olla kindel, et sinu energia on suunatud olulisele, ise eluga pääsemisele, mitte sellele, et raisata oma jõudu kasututele lisakilodele, mida sul tegelikult vaja pole.

HOIA SEDA KUIIVANA

Enne veel, kui hakkame mõtlema, mida seljakotti panna, peame veenduma, et see on veekindel. Mind ei huvita seljakoti tootja väide, et nende seljakott on 100 protsenti veekindel: need pole seda kunagi. Mitte sellistes tingimustes, millega sa silmitsi võid seista. Mitte ükski seljakott ei pea vastu laguunis sumamisele või maa-alusest jõest läbi kahlamisele.

Niisiis, vajad alati mingisugust vooderdust. Suurepärase, kui tegemist on tõelise seljakotivooderdusega. Kui ei, piisab ka kilekotist.

Selle voodri sisse on vaja... teist voodrit! Vees ei piisa kunagi ühest kotist. Sõdurid pakivad alati kuivad riided topeltkotti. Kui tegemist on millegi väga olulisega, näiteks raadioga, on topeltvooderdus veelgi olulisem. (Mul on lugemine sassi läinud, kui tihti olen kohanud „veekindla koti” ostnud inimesi, milles nad oma telefoni hoiavad, ent kes siis tõdema peavad, et see pole sugugi veekindel. Alati tuleb kaks kotti võtta.)

Kui oled oma seljakoti veekindlaks muutnud, võid mõtlema hakata, mida sellesse pakkida.

PÕHIVARUSTUS

NUGA

Noa kui kaasa tõid, elu päästa võid. Vaata lehekülgedelt 57-61, mida sa teadma pead.

TOIDUVARU HÄDAOLUKORRAKS

Koti põhjas peaksid alati hoidma toiduvarusid hädaolukorras. Hea tagavara oleks kott pähkleid, energia- ja müslibatoonid. Pane need väikesesse kotti ja mähi tihedalt maalriteibiga, nii et see on nagu tihke klots. Paiguta see koti põhja ja unusta ära, samas teades, et kui päevane ekspeditsioon venib ööpäevaseks, on sul kohe võtta korralik kasutusvalmis tuhandekaloriline kantsakas.

KAASASKANTAV VEPUHASTAJA „ELUKÕRS“

Need kõrred on sisseehitatud filtritega plastiktorud. Paned lihtsalt ühe kõrreotsa saastunud vee sisse – pudelisse, jõkke või isegi loiku – ja imed kõrre ülemisest otsast puhast vett. Filter teeb kogu raske töö sinu eest ära. Kannan tihti ühte sellist kaasas: need on odavad, kerged ja tõhusad. Varustuskomplekti tähtis osa.

SOOJAD RIIDED

Riietus võib olla raske ja kohmakas. Sa ei taha liiga palju kanda. Tõeliselt hädavajalik osa varustusest on soe veekindel jope, mis toimiks lisakaitsekihina loodusjõudude vastu. Püüa leida jope, millel on veekindlad lukud, takjakinnisega kätised ja elastne ääris. Eelkõige peab see olema kerge.

MAAKAART

Sa lausa otsid pahandusi, kui lähed võõrale maastikule ilma maakaardita seiklema.

KOMPASS

Lehekülgedelt 69-76 leiad hulgaliselt nippe selle kohta, kuidas äraeksinuna päikese, tähtede ja teiste looduslike navigeerimisviiside abil teed leida. Varustuses on aga sinu parim sõber alati kompass. See ei pea suur, kallis ega peen olema – tegelikult tasukski eelistada väikest ja kerget kompassi.

2-MEETRINE NÖÖR

Sellel on palju kasutusvõimalusi. Näiteks:

- varjualuste ehitamine (vaata lehekülgedelt 43–47)
- kalastamine (vaata lehekülgedelt 99–105)
- lõksude seadmine (vaata lehekülgedelt 107–113)
- varustuse parandamine
- saapapaelana
- hädaolukorras žgutina (vaata leheküljelt 414–415)

PEALAMP

Mis on parem kui pealamp? Kaks pealampi. Ja paar varupatareid. Väga palju inimesi satub ohtlikesse olukordadesse, kuna hindavad ajastust pisut valesti ja leiavad end ilma valgusallikata tundmatult maastikult. Pealamp näitab sulle teed ja hoiab käed vabad.

PIHUSTATAV PLAASTER

Vajad vaid väikest pudelikest. See on antiseptiline ning sulgeb väiksemad haavad.

ELLUJÄÄMISKARP JA ESMAABIKOMPLEKT

Loe järgmisest osast, mida need sisaldama peaksid.

Ja ongi kõik. Kerge, aga sisaldab kõiki sulle vajaminevaid esemeid.

LLL

(LIHTNE JA LOLLIKINDEL LAHENDUS)

Hoia seda veekindlana. Vajad kahte veekindlat voodrit.
Hoia seda kergena. Rasked seljakotid aeglustavad sind ja kulutavad energiat. Hädaolukorra toiduvardud säilivad aastaid.
Veekindel jope. Maakaart. Kompass. Nöör. Pealamp. Asi vask.

